

Байлова О. О.¹, Башаров І. Д.²

¹Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна),

²Університет митної справи та фінансів (Україна)

**УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА**

Ефективне управління підприємством традиційно розглядається як процес, заснований на використанні сучасних технологій управління та більш прогресивних форм його організації.

Теорія бізнес-процесів з'явилася наприкінці минулого століття з публікацією книги М. Хаммера та Дж. Чампі «Реінжиніринг корпорацій: маніфест бізнес-революції», де автори визначають бізнес-процес як «набір різних видів діяльності, в рамках яких на вході використовується один або кілька видів ресурсів, а в результаті цієї діяльності «виходом» є продукт, який має певну цінність для споживача».

Сьогодні реструктуризацію бізнесу на основі бізнес-процесів взяли на озброєння майже всі провідні компанії світу. На практиці багатьох підприємств доведено, що навіть часткове вдосконалення бізнес-процесів компанії дає ефект у вигляді збільшення виробництва на 10-20%, а фундаментальне переосмислення і радикальне проектування бізнес-процесів для досягнення значних покращень ключових показників ефективності вимагає десятикратного підвищення ефективності.

У той же час, згідно з М. Портером і В. Мілларом, бізнес-процеси – це набір внутрішніх кроків (типів) діяльності, починаючи з одного або кількох вхідних ресурсів і закінчуючи створенням продуктів, які потрібні клієнту і які задовольняють його за вартістю, якістю, довговічністю і сервісом. Крім того, це потік подій у системі, яка описує, як клієнт починає, веде та закінчує ведення бізнесу.

Управлінська діяльність на рівні управління підприємством на основі процесного підходу – це безперервне виконання комплексу певних взаємопов'язаних видів діяльності та загальних функцій управління. Проте слід зазначити, що виконання окремих робочих та управлінських функцій також розглядається як процес, тобто загальний процес – це сукупність взаємопов'язаних безперервно виконуваних дій, які перетворюють деякі вхідні ресурси, інформацію на відповідні

вихідні результати. Управління в цілому є фундаментальним змістом і сутністю процесного підходу.

Сенс управління бізнес-процесами полягає в ефективному реагуванні підприємства на запити зовнішнього і внутрішнього середовища в умовах повної незалежності від стереотипів [6]. Управління бізнес-процесами стає все більш важливим елементом менеджменту підприємства в сучасних умовах. Основними передумовами впровадження управління на основі бізнес-процесів є:

- розуміння співробітниками підприємства всього процесу роботи, їх ролі та рівня відповідальності;
- надання працівникам максимальної свободи дій;
- надійність і ефективна комунікація на стиках елементів бізнес-процесу;
- обмін інформацією в режимі реального часу;
- можливість перегрупування елементів бізнес-процесу, якщо цього вимагають інтереси підприємства у вирішенні конкретної проблеми;
- здатність співробітників для вирішення широкого кола завдань;
- звільнення від стереотипів керівництва;
- нестандартне, креативне мислення співробітників;
- ініціатива та імпровізація замість старанності;
- сильна та гарантована мотивація.

Поліпшення бізнес-процесів на підприємствах дозволяє створити цілий блок стратегічних переваг і забезпечити більш високий рівень конкурентоспроможності:

1. Система управління на основі бізнес-процесів дозволяє швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища.

2. Управління стає зрозумілішим, оскільки з'являється можливість оцінити ефективність на кожному етапі виробничої та господарської діяльності підприємства.

3. Дозволяє використовувати процесний підхід.

Все вищесказане доводить, що процесний підхід призводить до синергетичного ефекту, в результаті якого вдосконалення одного з бізнес-процесів призводить до покращення інших.

В умовах стрімкого зростання напруженості та нестабільності зовнішнього середовища різноманітність процесів ринкової економіки потребує постійної

адаптації процесів управління підприємствами до змін та переорієнтації на потреби ринку, що, у свою чергу, вимагає системного вдосконалення управління. Удосконалення системи менеджменту, перш за все, повинно бути спрямоване на оптимізацію відповідної організаційної структури конкретного підприємства.

Процесно-орієнтована модель управління (тобто модель управління, орієнтована на бізнес-процеси) вимагає виділення бізнес-процесів на рівні сучасних вимог: назвати певний вид роботи, позначити її початок і кінець, знайти «власника процесу» (того, хто відповідає за локальний кінцевий результат), і визначити необхідний результат, включаючи показники якості та ефективності.

Перехід підприємства на процесний спосіб формування структур управління призводить до досягнення фундаментальних поліпшень основних показників діяльності підприємства, до створення більш оптимальної системи управління, підвищення її гнучкості.

Список використаних джерел:

1. Mankiw, G., Weil, D., & Romer, D. (1992). A Contribution to the Empirics of Economic Growth. *The Quarterly Journal of Economics*, 107, 407-437. URL: https://scholar.harvard.edu/sites/scholar.harvard.edu/files/mankiw/files/contribution_to_the_empirics.pdf
2. Ободовський Ю.В. Механізм трансформації структур управління: теоретичні основи. *Причорноморські економічні студії: Причорноморські економічні студії: науковий журнал*. 2018. Випуск 33. С. 106-110. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/33_2018/23.pdf
3. Насонов М.І. Удосконалення системи управління промисловим підприємством на засадах контролінгу. *Інфраструктура ринку: електрон. наук.-практ. журн.* 2017. № 1. С. 136-145. <https://doi.org/10.32843/infrastructure40-61>
4. Сторожук Н.В. Шляхи вдосконалення економічного механізму забезпечення сталого розвитку в системі управління підприємством. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2012. № 11. С. 220-222.
5. Acatech. Akzeptanz von Industrie 4.0. 2019. URL: <https://www.acatech.de>
6. Гринько Т.В. Вдосконалення управлінських бізнес-процесів машинобудівного підприємства в контексті інноваційного розвитку. *Складні системи і процеси: науковий журнал*. 2010. №2 (18). С. 83-90.